

Προς
Υφυπουργό Οικονομικών
κα. Παπανάτσιου Κατερίνα

ΘΕΜΑ: «Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου για την αξιοποίηση των παραλιών της χώρας»

Αξιότιμη κα Υφυπουργέ,

Ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου και ο πρωταγωνιστικός ρόλος των Δήμων και των τοπικών κοινωνιών στο ζήτημα της αξιοποίησης των παραλιών, αποτελεί εδώ και πολλά χρόνια, πάγιο αίτημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και δεκάδων Δήμων σε όλη την ελληνική επικράτεια, στα όρια των οποίων "απλώνεται" η τεράστια ακτογραμμή της Πατρίδας μας.

Η αξιοποίηση των παραλιών μας και η προστασία τους τόσο από την υπερ-εκμετάλλευση, όσο και από τις αυθαίρετες και παράνομες χρήσεις, είναι ζήτημα που δεν αφορά μόνον το Κεντρικό Κράτος, αλλά και την Αυτοδιοίκηση.

Για το λόγο αυτό δεν νοείται να προωθηθεί από την Κυβέρνηση κανένα νομοσχέδιο που να αφορά το συγκεκριμένο θέμα, αν δεν έχει προηγηθεί εκτενής και ουσιαστικός διάλογος με τον θεσμικό εκπρόσωπο της Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού, που είναι η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος.

Δυστυχώς όμως φαίνεται ότι για κάποιους τα αυτονόητα, δηλαδή ο διάλογος μεταξύ των εκπροσώπων των θεσμών του Κράτους για κρίσιμα ζητήματα, που αφορούν την ανάπτυξη της χώρας και των τοπικών κοινωνιών και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, δεν είναι τελικά και τόσο αυτονόητα.

Κι αναφέρομαι συγκεκριμένα στην πρόθεσή σας, όπως αυτή εκφράστηκε μέσα από ομιλία σας στο αναπτυξιακό συνέδριο της Θεσσαλονίκης και αναπαράχθηκε μέσω συνεντεύξεων σας σε ΜΜΕ, να αλλάξετε το θεσμικό πλαίσιο που καθορίζει τον τρόπο αξιοποίησης των παραλιών, χωρίς να μας έχετε ενημερώσει επίσημα τόσο για την πρόθεσή αυτή, όσο και για το περιεχόμενο των αλλαγών.

Θεωρούμε απαράδεκτο καταρχήν να ενημερωνόμαστε από τον Τύπο για ένα τόσο σοβαρό θέμα, που αφορά το σύνολο σχεδόν της Αυτοδιοίκησης.

Αλλά είμαστε κι επί της ουσίας αγανακτισμένοι, γιατί αντιλαμβανόμαστε ότι προχωράτε σε ένα σχέδιο νόμου, που ουσιαστικά προβλέπει αφενός τον αποκλεισμό των Δήμων και των τοπικών κοινωνιών από την αξιοποίηση των παραλιών. Αφετέρου, δημιουργεί "παράθυρα", στο όνομα της καταπολέμησης της ανομίας και της δήθεν αναπτυξιακής προσπάθειας, για την υπερ- εκμετάλλευση των παραλιών, ερήμην των τοπικών κοινωνιών.

Κυρία Υφυπουργέ,

Πρέπει να αντιληφθείτε ότι το μοντέλο του συγκεντρωτικού σχεδιασμού που εφαρμόστηκε τα προηγούμενα χρόνια στη χώρα μας, όπου τα πάντα "κανονίζονταν" από ένα γραφειοκρατικό Κεντρικό Κράτος, ΑΠΕΤΥΧΕ. Δημιούργησε προβλήματα και οδήγησε την οικονομία μας στη χρεοκοπία. Η εμμονή σε αυτό το ξεπερασμένο μοντέλο, απλά θα διαιωνίσει τη σημερινή απαράδεκτη κατάσταση. Η αναπτυξιακή ανασυγκρότηση της χώρας μας απαιτεί νέες προσεγγίσεις και νέα μοντέλα, αλλά το κυριότερο, απαιτεί την ενεργό συμμετοχή των Δήμων και των τοπικών κοινωνιών σε αυτό το εγχείρημα.

6+1 ενστάσεις της Κ.Ε.Δ.Ε. στον κυβερνητικό σχεδιασμό

Με βάση λοιπόν όσα έχουμε "ανεπίσημα" πληροφορηθεί, θα θέλαμε να διατυπώσουμε τις ενστάσεις μας στη φιλοσοφία του σχεδίου νόμου που προωθείτε.

Πρώτον, θεωρούμε αντι-αναπτυξιακή τη λογική του "ξεπουλήματος" των παραλιών μας, προκειμένου να ξεπληρωθεί το δημόσιο χρέος. Η αξιοποίηση των παραλιών πρέπει να έχει αναπτυξιακό, κι όχι δημοσιονομικό πρόσημο. Τα έσοδα του Κράτους δεν θα αυξηθούν από το εφάπαξ τίμημα της παραχώρησης των παραλιών μας, αλλά από την αύξηση του εθνικού πλούτου που θα προκύψει από την εφαρμογή ενός σύγχρονου μοντέλου αξιοποίησης τους, τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και εισοδημάτων, κλπ.

Δεύτερον, θεωρούμε πολιτικά απαράδεκτο να μην γίνεται ξεκάθαρο στις δημόσιες αναφορές σας ότι θα είναι ουσιώδης και καθοριστικός ο ρόλος των Δήμων στο θέμα αυτό. Δεν μπορώ να αντιληφθώ τι είδους ανάπτυξη μπορεί να υπάρξει, χωρίς την ενεργό συμμετοχή των Δήμων και των τοπικών κοινωνιών. Τι είδους αξιοποίηση είναι αυτή, ερήμην των πολιτών;

Τρίτον, είναι αντιδεοντολογικό να μην έχει ζητηθεί η γνώμη της Κ.Ε.Δ.Ε. σε ένα θέμα που και απόψεις έχουμε, τις οποίες έχουμε κατά το παρελθόν καταθέσει. Αλλά και συναρτάται άμεσα και καθοριστικά με την περιβαλλοντική και οικονομική διαχείριση του παράκτιου χώρου των Δήμων. Είναι η πρώτη φορά που η ΚΕΔΕ δεν καλείται έγκαιρα να συμμετάσχει στη διαμόρφωση

προτάσεων και λύσεων για ένα ζήτημα μείζονος τοπικής σημασίας και αυτοδιοικητικού ενδιαφέροντος, όπως η διαχείριση του παραλιακού μετώπου των Δήμων, που άπτεται των δικαιωμάτων των πολιτών τους.

Τέταρτον, κρίνουμε ότι έχουμε σκόπιμα αποκλειστεί από τη διαδικασία της διαμόρφωσης του περιεχομένου του νέου θεσμικού πλαισίου, αφού προφανώς το περιεχόμενο αυτό έχει προ-αποφασιστεί αξιωματικά και κατά τρόπο απαξιώτικο απέναντι στο θεσμό της αυτοδιοίκησης. Και στοχεύει ξεκάθαρα στην περαιτέρω αποστέρηση πόρων από τους Δήμους και την ενίσχυση των ταμείων του Κεντρικού Κράτους. Πρόκειται για μια ακόμη βίαιη μεταφορά και υφαρπαγή πόρων των Δήμων, προς τα ταμεία του Κεντρικού Κράτους.

Πέμπτον, με αγανάκτηση πληροφορούμαστε ότι επίκειται η τροποποίηση, μεταξύ άλλων, και του άρθρου 13 του ν. 2971/2001 προς την κατεύθυνση της κατάργησης της μέχρι σήμερα παραχώρησης προς τους Δήμους του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας, με δυνατότητα περαιτέρω μεταβίβασης αυτού από τους Δήμους σε τρίτους. Είναι αυτονόητο ότι η εν λόγω ρύθμιση θα αποστερήσει από τους Δήμους το οικονομικό αντάλλαγμα από την εκ μέρους τους παραχώρηση του δικαιώματος απλής χρήσης σε τρίτους, επιφέροντας ένα ακόμα πλήγμα στην οικονομική τους αυτοδυναμία. Αλλά το κυριότερο είναι ότι θα τους αποκόψει από τη δυνατότητα τους να διαμορφώνουν μέσα από τη διαχείριση των παραλιών, το μοντέλο ανάπτυξης των τοπικών τους κοινωνιών, με γνώμονα το τοπικό συμφέρον και τις τοπικές ιδιαιτερότητες.

Έκτον, θεωρούμε απαράδεκτο για ζητήματα που αφορούν την τοπική ανάπτυξη και τη ζωή των πολιτών, να αποφασίζουν άλλοι εκτός από τις τοπικές κοινωνίες. Πρέπει να αντιληφθείτε επιτέλους όσοι ασκείται την οικονομική πολιτική της χώρας, ότι δεν μπορεί να υπάρξει εθνική ανάπτυξη, χωρίς τοπική ανάπτυξη.

Και **τέλος**, θεωρούμε πολιτικά άστοχο να προωθεί το Υπουργείο σας ένα νομοσχέδιο που αφορά τους Δήμους, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη από τις υπηρεσίες σας ότι εντός των ημερών θα κατατεθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών το νέο σχέδιο νόμου, που θα αφορά τη μεταρρύθμιση στη λειτουργία του Κράτους και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η αποκέντρωση, η μεταφορά πόρων, αρμοδιοτήτων κι ευθυνών από το Κεντρικό Κράτος προς τους φορείς της Αυτοδιοίκησης, αποτελεί ζωτικό στοιχείο αυτής της μεταρρύθμισης. Δεν αντιλαμβάνομαι λοιπόν γιατί βιάζεστε να νομοθετήσετε για ένα ζήτημα που εντάσσεται στην ατζέντα της μεταρρύθμισης.

Δεν θα αποδεχθούμε τετελεσμένα σε βάρος των Δήμων

Θέλω να σας καταστήσω σαφές ότι η Κ.Ε.Δ.Ε. και οι Δήμοι στο σύνολό τους, δεν πρόκειται να αποδεχθούμε την νομοθέτηση ενός θεσμικού πλαισίου που θα μας αποκλείει από τη διαχείριση των παραλιών μας. Ούτε θα επιτρέψουμε τα λάθη του παρελθόντος, να αποτελέσουν άλλοθι για τη διάπραξη ακόμη μεγαλύτερων λαθών.

Η πρόταση της Κ.Ε.Δ.Ε.

Σας επισημαίνω ότι αποτελεί μείζονος σημασίας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση η οριστική θεσμική διευθέτηση του ζητήματος της παραχώρησης του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας προς τους Δήμους, με περαιτέρω δυνατότητα μεταβίβασης σε τρίτους.

Η ΚΕΔΕ έχει διαμορφώσει με επιστημονικά κριτήρια συγκεκριμένη πρόταση αναθεώρησης του σχετικού ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, προς την κατεύθυνση της θέσπισης όρων και μηχανισμών παραχώρησης του σχετικού δικαιώματος προς τους Δήμους, που θα επιτρέπουν στους ΟΤΑ την ολοκληρωμένη αειφορική διαχείριση της παράκτιας ζώνης τους, σύμφωνα με τους ευρωπαϊκούς και εθνικούς κανόνες περιβαλλοντικού δικαίου και ταυτόχρονα θα διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον από τη ορθολογική μεταβίβαση του σχετικού δικαιώματος σε τρίτους, χωρίς να θίγεται η οικονομική αυτοδυναμία των Ο.Τ.Α.

Βασικοί άξονες της πρότασης της ΚΕΔΕ προς την ανωτέρω κατεύθυνση είναι:

1. Η αποκλειστική προς το Δήμο παραχώρηση του δικαιώματος απλής χρήσης ΓΙΑ ΟΛΕΣ τις παραλίες εντός της διοικητικής του επικράτειας.

Το σημερινό καθεστώς διαχείρισης αιγιαλού και παραλίας, σύμφωνα με το οποίο η αρμοδιότητα της διαχείρισης ανήκει σε διάφορους φορείς (Δήμος, Κτηματική Υπηρεσία, ΕΤΑΔ, Υπουργός Οικονομίας κ.α) συνεπάγεται την αποσπασματική προστασία και ανάπτυξη του παράλιου χώρου του. Η διαχείριση της παραλιακής ζώνης κάθε Δήμου προσδιορίζει την αναπτυξιακή του προοπτική. Συνεπώς, χάριν ολοκληρωμένης προστασίας και ανάδειξης του προστατευόμενου φυσικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο πάντα του στρατηγικού αναπτυξιακού σχεδιασμού κάθε Δήμου, ο Δήμος πρέπει να έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα διαχείρισης του συνόλου του παράκτιου μετώπου του, επί της οποίας το Κράτος να ασκεί μόνο εποπτικό ρόλο.

2. Άμεση επανεξέταση των κριτηρίων για τον προσδιορισμό του τιμήματος της παραχώρησης του δικαιώματος απλής χρήσης με σκοπό την επίτευξη του μέγιστου δυνατού οικονομικού οφέλους για το Δήμο και το δημόσιο ταμείο.

Καθιέρωση αντικειμενικών και ορθολογικών κριτηρίων για τον προσδιορισμό του τιμήματος, που να αποδίδουν κάθε φορά την πραγματική αξία του παραχωρούμενου χώρου κατά το χρόνο της παραχώρησης.

3. Καθιέρωση και εφαρμογή από το Δήμο συστήματος ηλεκτρονικής δημοπρασίας, για τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια στην διαδικασία παραχώρησης σε τρίτους και την επίτευξη του μέγιστου δυνατού τιμήματος από την παραχώρηση.

Η ΚΕΔΕ έχει διαμορφώσει νομικοτεχνικά άρτιες προτάσεις για τη διαχείριση του δικαιώματος απλής χρήσης παραλίας και αιγιαλού που δεν αποκόπτουν τους Δήμους από την περιβαλλοντική και αναπτυξιακή διαχείριση του παράκτιου χώρου τους με γνώμονα το συμφέρον των τοπικών κοινωνιών, ενώ η προωθούμενη από λύση, όπως την πληροφορούμαστε, στοχεύει αποκλειστικά για μια ακόμα φορά στην υφαρπαγή πόρων από τους Δήμους, και **ως τέτοια, δεν θα επιτρέψουμε να περάσει.** Καθιστούμε, λοιπόν, σαφές ότι, σε ό, τι αφορά τη σχεδιαζόμενη από το Υπουργείο σας

νομοθετική πρόταση τροποποίησης του άρθρου 13 του ν. 2971/2001, η πολιτική επιλογή της ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ της ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας στους ΟΤΑ, με περαιτέρω δυνατότητα μεταβίβασης τους σε τρίτους, ΔΕΝ ΤΙΘΕΤΑΙ ΩΣ ΕΠΙΛΟΓΗ προς συζήτηση και επεξεργασία.

Σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να επιτρέψουμε την καταπάτηση των δικαιωμάτων των δημοτών μας, καθώς με τη σχεδιαζόμενη πολιτική σας παραβιάζεται κατά κόρον η αρχή της επικουρικότητας και της εγγύτητας, αρχές υπαγορευόμενες από το Σύνταγμα και το Ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο.

Δοθέντος ότι δεν έχουμε από μέρους σας, ως υπαγορεύει ο θεσμικός μας ρόλος, τη δέουσα και έγκαιρη ενημέρωση για τις προωθούμενες από το Υπουργείο σας νομοθετικές ρυθμίσεις, πέραν των όσων πληροφορούμαστε μέσω των ΜΜΕ, ελπίζουμε τα ως άνω να μην ανταποκρίνονται στις πραγματικές σας προθέσεις.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στο σύνολό της θα αντιπαχθεί και θα ανατρέψει ένα σχεδιασμό που δεν θα λαμβάνει υπόψη τον κομβικό της ρόλο, στο ζήτημα της αξιοποίησης των παραλιών μας. Μαζί με τους πολίτες, θα διαφυλάξουμε το δικαίωμά μας να αποφασίζουμε εμείς, κι όχι άλλοι, για το μέλλον μας.

Με εκτίμηση

Γιώργος Πατούλης
Δήμαρχος Αμαρουσίου

Πρόεδρος Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας